

**WALTZ: HISTORY, VARIETIES AND EVOLUTION
OF THE DANCE FROM CLASSICAL TO MODERN TIMES**

**ВАЛЬС: ІСТОРІЯ, РІЗНОВИДИ ТА ЕВОЛЮЦІЯ ТАНЦЮ
ВІД КЛАСИКИ ДО СУЧАСНОСТІ**

Kutuzov M. Yu. Кутузов М. Ю.

*Postgraduate Student аспірант кафедри культурології,
at the Department Culturology, асистент кафедри хореографії
Assistant at the Department Волинський національний університет
of Choreography імені Лесі Українки
Lesya Ukrainka Volyn м. Луцьк, Україна
National University
Lutsk, Ukraine*

Сьогодні важко уявити більш романтичний, граційний та витончений танець в європейській бальній культурі, ніж вальс. За своєю популярністю, розповсюдженням і тривалістю існування він перевершує всі бальні танці. Його внутрішньо притаманна елегантність і чарівність перетворює вальс на один із найкращих танців усіх часів і народів. Складно сплутати його з іншими танцями, і не лише завдяки ритміко-музичній складовій, яка застосовується в балетах і операх, оперетах, драмі та кіно, а в першу чергу завдяки техніці виконання, яка перетворює його на дивовижно легкий та піднесений бальний танець, що є динамічним втіленням повної гармонії хореографічного мистецтва. Своєрідна ритміко-музична складова, динамічний темп, складна техніка робить вальс дивовижно елегантним та граціозним танцем.

Вальс з'явився на рубежі XVIII-XIX ст., але питання його походження є доволі спірним. Сучасні дослідники акцентують увагу на тому, що танець походить від французького придворного танцю епохи ренесансу вольта, в якому спочатку переважали стрибки, а потім з'явилися швидкі повороти та обертання [3, с. 35].

Вольта (XVI-XVII ст.) своєю назвою зобов'язана італійському слову «voltare», що перекладається як «повертатись», «перекидатись». Загальні характерні риси цього танцю – швидкий або помірно швидкий темп і тридольний розмір. В ньому немає чіткої хореографії, всі рухи залежать від рішення самої пари під час виконання. Також існує думка, що вальс походить від німецько-австрійського селянського танцю під назвою лендлер, у якому замінили важкі підстрибування і стрибки на плавні і витончені рухи.

Лендлер – це народний танець австрійського походження який виник в XVIII столітті. Його назва походить від німецького слова «Landler» або «Landl», що означає «місцевий житель» або «власник землі». На той час лендлер був відомим тим, що традиційно його виконували на весіллях та святах в сільській місцевості Австрії та Баварії.

Незважаючи на те, що лендлер походить з провінційної танцювально-музичної традиції, він швидко став популярним танцем на балах і світських прийомах Австрійської знаті, та з часом завоював симпатії вищих кіл Європи, поступово витіснивши мінуєт. Лендлер був важливим компонентом бального життя в цілому світі, а його популярність залишилась на високому рівні до середини XIX ст.

З часом танець багатократно змінювався, набираючи ознак відомого нам вальсу. Першим, широко популярним танцем із закритою позицією в парі, який набув поширення в Відні, був віденський вальс. Так як швидкість руху в танці потребувала близького фізичного контакту між партнерами, танець зазнав сильної критики з боку релігійних лідерів. Вони вважали вальс «розпусним», «вульгарним», «безглуздим» танцем, який порушує всі норми моралі та етики. Таке ставлення до вальсу спостерігалось по всій Європі, особливо в стриманій Англії, де моральні норми були ще суворіші [3, с. 36].

Можливо, вальс і залишився б ганебним танцем, якби не творчість Йоганна Штрауса, Йозефа Ланера та інших композиторів епохи романтизму. Їхня вишукана музика надала танцю легкості, граціозності, краси та стала поштовхом для подальшого розвитку вальсової хореографії.

Віденський вальс є одним з найвідоміших танців світу, який асоціюється зі столицею Австрії – містом Відень. Плавність та елегантність рухів роблять віденський вальс надзвичайно популярним і захоплюючим для глядачів та виконавців. Ці рухи стали результатом багатьох років вдосконалення та розвитку техніки вальсу. Починаючи з 1920-х років, танець починає змінюватися, щоб відповідати новим танцювальним стилям та потребам публіки. Згодом він став складовою частиною балетів, оперет та мюзиклів.

На даний час віденський вальс виконується в багатьох країнах світу як на професійному так і на любительському рівнях. Це не просто танець, а справжній символ елегантності та розкоші, а його романтична музика, знаходить своє місце в культурі багатьох країн.

В другій половині XIX ст. набувають поширення так звані повільні вальси, композитори яких починають створювати нову вальсову музику. Їй властивий більш повільний темп на відміну від оригінального віденського. Це сприяло виникненню нового виду танцю вальс-бостон.

Історія цього танцю починається з 1834 року, саме тоді він був вперше представлений бостонській публіці. Відмінність полягала в тому що безперервні кружляння по колу змінились на повороти, протязні кроки та пози, а темп виконання став більш повільним і стриманим [1, с. 135].

У 1874 році був створений «Бостонський клуб», який зробив свій вагомий внесок у розвиток цього танцю. Представники різних соціальних та етнічних груп цього клубу розробляли різноманітні техніки танцю, завдяки чому, цей обмін ідей та досвіду сприяв розвитку нового стилю.

Вальс-бостон майже зник у 1914 році з початком Першої світової війни, але він встиг надати імпульсу до народження яскравого танцю ХХ ст., повільного вальсу. У деяких країнах він відомий як англійський вальс, а в Англії його називають коротко «Waltz».

Англійський вальс починає набувати своєї популярності у 1919 році, як самостійний танець, але принципи його виконання були запозичені з повільного фокстроту, оскільки вони вважались більш простішими.

У 1921 році вальс був стандартизований завдяки Імперському Товариству Вчителів Танцю (ISTD). Крім того, було вирішено, що основний рух в танці має виконуватись в повільному темпі зі швидкістю 30 тактів на хвилину і включати активний перший крок, крок в бік та приставку [2, с. 69].

Отже, вальс можна вважати не лише танцем, а й своєрідним культурним феноменом, який зберігає свою актуальність протягом двох століть.

Література:

1. Єфанова С. О. До питання еволюції вальсу як різновиду бального танцю: історико-мистецтвознавчий аналіз. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2017. Вип. 2. С. 132-136.
2. Павлюк Т. С. Формування та розвиток повільного вальсу в контексті зародження міжнародного стилю бальних танців. Журнал науковий огляд. 2020. Вип. 65. С. 58-74.
3. Федорченко Д. І. Еволюція вальсу в європейській бальній культурі. Культура України. 2021. Вип. 72. С. 34-38.